

Identiteit, Betekenis en Paradox

Onderbelichte aspecten bij de inschakeling van ervaringsdeskundigen

Goedele Miseur, pastor en herstelmedewerker

Achtergrond

Sinds 2012 ben ik deeltijds als pastor actief in UPC Duffel, in 2017 werd ik ook ingeschakeld binnen de herstelwerking van het ziekenhuis. Ik kreeg de eindverantwoordelijkheid voor het patiëntentijdschrift Toetertoe. Vorige zomer (2019) breidde mijn aanstelling met 5% uit om de inhoudelijke opvolging en coaching van de nieuw aangeworven ervaringsdeskundige voor mijn rekening te nemen. Dat deed me veel meer stilstaan bij de kansen en uitdagingen voor ervaringsdeskundigen binnen de ggz. Inschakelen van ervaringsdeskundigheid werd de voorbije jaren (gelukkig) een verworvenheid in het landschap van de ggz, maar ik merkte dat in het gangbare discours sommige aspecten wat onderbelicht blijven.

Aanpak van het project

- Literatuurstudie met focus op verschillende deeldomeinen: herstel vs spirituele zorg, professionele identiteit, de paradoxen rond stigma, tewerkstelling,...
- Gluren bij de burens (andere psychiatrische ziekenhuizen; Nederland)
- Het zoeken naar een gepast beeld om mijn visie op ervaringsdeskundigheid/herstel visueel te onderschrijven: de herstelde traptegel. Aanvankelijk is er in hoofdzaak oog voor de beschadiging en het zichtbare herstel. De tegel is anders en dat valt op. Die ervaring moet betekenis kunnen krijgen. Pas na verloop van tijd wordt duidelijk dat er nog beschadigde tegels zijn, en dat vooral het groter geheel van de trap belangrijk is. Ervaringsdeskundigheid is vooral zinvol wanneer ze de particulariteit overstijgt en cliënten helpt om terug naar het licht te stappen.

Inspiratie voor anderen

- De discussie rond ED stofferen en verder voeren.
- In ons eigen ziekenhuis de onderbelichte facetten rond ED bespreekbaar maken.
- Zorgopleidingen laten nadenken over de implementatie van ED in de curricula.
- Faculteit Theologie en Religiewetenschappen warm maken voor onderzoeksproject naar snijvlak ED en spirituele zorgverlening.
- Beroepscompetentiemodel binnen brengen bij functie-omschrijvingen IFIC.

Bronnen

Zie bibliografie 'Identiteit, betekenis en paradox. Onderbelichte aspecten bij het inschakelen van ervaringsdeskundigen.'

Doel van je project

De herstelwerking staat bij ons in het ziekenhuis nog relatief in de kinderschoenen en moet het vaak afleggen tegen de gangbare benadering van het universitaire, bio-medische model. Ook de uitbouw van herstelondersteunende zorg kan wetenschappelijk onderbouwd. In het hersteldenken bestaat er een groot enthousiasme rond de inzet van ervaringsdeskundigheid. Terecht, maar niettemin vragen sommige vormen van ambigüiteit om een kritische blik. Ik wilde in de literatuur op zoek gaan naar een wetenschappelijk onderbouwde visie rond ervaringsdeskundigheid, die ook oog heeft voor de wat onderbelichte facetten ervan. Het is vooral de bedoeling om de discussie rond ervaringsdeskundigheid te stofferen.

Resultaten

Ik heb veel gelezen rond ervaringsdeskundigheid – het was al een eerste 'winst' om te merken dat er rond dit onderwerp zoveel gepubliceerd is, vooral in Nederland dat duidelijk veel verder staat in visie-ontwikkeling en beleid – en vond het interessant om mijn kennishorizon op die manier te verbreden. Het was boeiend om de opgedane inzichten te toetsen bij anderen, al dan niet expert in dit vakgebied.

Ik hoop dat de input ook een rol kan spelen in de verdere uitbouw van een visie en een gedragen project rond herstel en ervaringsdeskundigheid.

Het was een bijzondere ontdekking om vast te stellen dat insteek en aanpak rond herstel, zingeving en narratieve identiteit zo gelijklopend is bij spirituele zorgverleners en ervaringsdeskundigen. Ik hoop dat ook de faculteit Theologie en Religiewetenschappen die inzichten meeneemt in de verdere ontwikkeling van pastoraat binnen de gezondheidszorg.

Besluit

Hét grote gelijk bestaat niet en is ook niet wenselijk. Ervaringsdeskundigheid is levende materie en krijgt maar vorm en bestaansrecht dankzij praktijk en reflectie op de praktijk. Aan dat laatste wilde dit project alvast bijdragen.